

РВЗ 03

ВАРНАНСКИ ОБЩИНСКИ ВЕСТНИКЪ

Journal de la municipalité de Varna

Издава Варненската градска община — Organe officiel de la mairie de Varna.

Излиза двуседмично — редактира комитетът.

Цена 2 лева

Абонаментът за България:
за година — 50 лв.
за 6 месеца — 30 лв.

ОБЯВЛЕНИЯ:
официални по 2:50 лв. на кв. см.
търговски — по споразумение

Всичко за вестника
се изпраща чрез кметството
— Варна.

Българският учител

Въ малка България има съ хиляди и хиляди безимени труженици, въ стопанскитъ, културнитъ, просвѣтнитъ, политическитъ и др. срѣди които мъмчеливо, скромно, търпеливо и резултатно, работятъ за общия и всестраненъ напредѣкъ на нашата страна. Тѣхната скромность, често пѣти, е тѣй голѣма, че обществото увлечено въ своята ежедневна залисия отминава тѣхъ и тѣхнитъ дѣла безъ потребното внимание и заслуженото съчувствие.

Тѣ — безименитъ труженици, обаче съ готовность и безъ роптане, изпиватъ чашата съ горчилата и пакъ продължаватъ като трудолюбивитъ пчели, своята творческа работа. Тѣхната душа е напоена съ достатѣчно благородство и християнска добродетель за да прощаватъ, даже, и тогава, когато не трѣбва да се прощава.

Тѣхната съвѣсть е винаги спокойна защото тѣ никога не излизатъ вънъ отъ нормитъ на приличието, морала и установенитъ традиции. Тѣхната мисль не се смущава отъ помисли да трѣгнатъ по кривитъ пѣтеки на ежедневието.

Въ обществото тѣ не парадиратъ съ своитъ накити и труфила. Подобно на строго дисциплинирани войници, тѣ съ пълно съзнание стоятъ въ строя готови на саможертва, когато общественитъ и отечествени интереси това повелятъ. Тѣ никога не правятъ усилия да отдѣлятъ своята личность отъ общия образъ на произхода си. Тѣ иматъ гордото съзнание, че колкото сѣ по-близки до общи-

тѣ тежненя на своя народъ, толкова сѣ по-върни на себе си.

И, ако се наложи да назовемъ въ общность имената на тия здрави стѣлбове на българското общожитие и особено щомъ се наложи да ги разпредѣлимъ на съответственитъ имъ категории, справедливо ще бжде, като членъ отредѣ, да поставимъ болшинството отъ нашето учителство и най-вече основното учителство.

Всѣки родителъ, особено майкитъ съ едно облекчение дочакватъ денътъ и даже часътъ, въ който ще смѣкнатъ отъ своитъ плещи голѣмия товаръ — да пратятъ децата си въ училище и да отдѣхнатъ отъ тежката грижа да бдятъ надъ своята рожба.

Горкиятъ учителъ! Нему безапелационно се джиросва тази грижа. И грижа не вече за 1-2 деца, не, а за 30-40 и не въ малко случаи и надъ 50!

Велика трѣбва да бжде душата на учителя. Нервитъ му трѣбва да иматъ калибѣра на най-дебелитъ вжжета; търпението му трѣбва да се противопостави на безбройни натяквания и влияния; окоето му трѣбва да броди непрестанно върху тая тѣй разнообразна маса; мускулитъ на лицето му трѣбва да добиятъ неимовърна еластичность, за да могатъ споредъ случая, бързо да търпятъ промѣната и все пакъ общия тонъ да бжде примамливо властенъ. Защото предъ него стоятъ бждецитъ: занаятчи и чиновници, търговци и работници, престѣжници и злодеи, благо-

Застраховка на посѣвитѣ противъ градушка

Поради естеството си земеделскитѣ произведения сж изложени на природнитѣ стихии най-много, въ сравнение съ всички други. Това е обяснимо, като се знае, че отъ сѣитбата до прибирането на реколтата, всички земеделски култури никнатъ, развиватъ се и узрѣватъ подъ открито небе. Често пжти една градушка презъ това време унищожжава цѣлия вложенъ капиталъ и трудъ на стопанина и то за едно кратко време.

До сега земеделската наука не е открила ефикасни сръдства и методи за борба противъ градушката, както това е направила при борбата противъ болеститѣ, неприятелитѣ и сушата. Тукъ идва на помощ само голѣмиятъ кооперативенъ принципъ „единъ за всички и

родници и професори, артисти и велики художници, рецидивисти и комарджии, меланхолици и надменници, полководци и знаменити държавници, родолюбци и предатели, самоубийци и убийци.

Да, тази тежка, сложна, деликатна и както никжде разнообразна грижа е определена за народния учителъ.

И той, съ смирение и пророческа вдъхновеностъ, бразди угарѣта на всдната просвѣтна нива и хвърля семето на знанието и науката.

Незгодитѣ на живота той ги посръща съ широко примирение, макаръ, за неговия просвѣтенъ умъ, да е ясно, че трудътъ му не е по достоинство оцененъ въ сравнение съ трудътъ на другото държавно общинско и частно чиновничество.

Идеята, на Варненското околийско просвѣтно д-во, да чествува на Врѣбница 17 т. м. нѣкои учители пенсионери, е колкото навременна толкова и назидателна за подраствающитѣ поколения. Отъ друга страна тя е и едно морално възмездие за ония труженици, които, всрѣдъ царящия четвъртъ вѣковенъ хаосъ, добросъвестно и безшумно сж изпълнили своя голѣмъ дългъ къмъ обществото.

Ние смѣтаме сжщо, че изпълняваме единъ нашъ дългъ, като отбелязваме и тяхнитѣ имена:

Димитър п. Андреевъ, Илия Къневъ, Петъръ Савовъ, Радославъ Петровъ, Тодорка Стоянова, Вангелина Георгиева, Георги Костовъ, Жечка Константинова, Цветана Тошева, Хараламби Киряковъ, Иванъ Георгиевъ, Анна Бланшевска, Сава Поповъ, Веса Москова, Кера А. Стойкова, Слава То-

всички за единъ“. Чрезъ застраховка на посѣвитѣ си земеделския стопанинъ осигурява изгубеното и спасява семейството си отъ гладъ или най-малкото отъ голѣми загуби.

Застраховкитѣ противъ градушка се организиратъ и ръководятъ отъ Българската Земеделска и Кооперативна Банка, отдѣление застраховки противъ градушка. Банката ежегодно, още рано презъ пролѣтѣта изпраца по общинитѣ и кооперациитѣ редица формуляри и улжтвания за начина по който трѣбва да стане сключването на застраховкитѣ.

За Варненската градска община, ведно съ присѣдиненитѣ къмъ нея села: Надежда Звездица, Галата, Царево и Казашката махала, застраховкитѣ се ръководятъ и сключватъ отъ Земеделско-Стопанското Отдѣление на общината, което и дава най-пълни улжтвания за начина на сключване на сжщитѣ.

Къмъ сключване на застраховкитѣ противъ градушка сж привлечени и кооперациитѣ, на които по законодателенъ пжтъ сж направени редица улеснения съ цель поощряване на самата застраховка. Застраховкитѣ въ Варненската община, ведно съ селата, прогресивно сж се увеличавали: отъ 80 бр. презъ 1934 г., сж стигнали на 350 презъ 1937 год.

Това показва, че застраховката противъ градушка между земеделскитѣ и лозарски стопани въ Варна е добре застъпена. Разбира се, тсва далечъ не е достатъчно, като се има предвидъ, че само въ Варна и селата има кржгло 4500 стопанства.

Въ дни като днешнитѣ, когато нашия земеделски стопанинъ живѣе въ едно стопанско напрежение, когато осигуряването на храната е трудна задача, когато сръдствата на всѣки земеделски стопанинъ сж ограничени до минимумъ, то престъпление спрямо собствениитѣ си интереси прави всѣки, който не си застрахова посѣвитѣ.

Нѣкои може би ще кажатъ: „То всѣка

мова, Стоянка Р. Вълчева, Калиопа Куманова, Стефана Д. Петрова, Магдалина Вакъвчиева, Елена Петрова, Анна Каргъзова, Людмила Чемширова, Елена Янкулова, Стефка Х. Попова, Маринка Попова и Мария Д. Гиневи.

Хвала на тия народни просвѣтители, които толкова години неуморно работиха за просвѣтния напредѣкъ на Родината. Хвала и на инициаторитѣ за устроеното чествуване.

Цонко Ханджиевъ

Варненската Гр. Общ. библиотека през 1937 г.

На 31 декември 1937 год. Варненската градска общинска библиотека брои 40963 тома книги на една номинална стойност, заедно съ подвързиитъ, близо 6,000,000 лева. Подарени сж били презъ годината 809 тома отъ варненскитъ гражданки и граждани: Юст. Петровъ, г-жа Н. Ванкова, Над. Ст. Стойчева, М. Мирчевъ, Антонина Аврамова акушерка (226 тома), Еленка Манолъ Малчева, Хар. Мутафовъ, Аронъ Ешкенази, Асенъ Астаджовъ, пом. кмета П. Куртевъ, Ив. Джабаровъ, Ив. Желъзковъ и т. н. Купени сж били 346 тома и сж получавани 66 годишни течения отъ периодически издания. Подвързани сж били само 262 тома и къмъ края на годината броятъ на неподвързанитъ томове възлиза на 8520.

Общо презъ годината е изразходвано за библиотеката 231,292 лева.

По езици томове сж разпределятъ: български 21691, руски 7431, френски 3237, нѣмски 1712, английски 729, италиански 78, арменски 427 и др.

По десетичната каталожна разпредѣла се падатъ на: О — общи познания, периодични издания, 12420 тома, философия 619, религия 549, социални науки 3835, езикознание 578, естествени науки 821, приложни науки 2062, изящни изкуства 237, художествена литература 11990 и история, география и биография 4173.

Каталозитъ на библиотеката сж три вида: фишови, на тетрадки (за ученици), стенни (за деца до 14 год. възраст) основниятъ брои 12400 фиша, систематичниятъ 26000, предметниятъ 20000.

Посетена е била библиотеката отъ близо 60000 души, а сж били раздадени за прочитъ 26180 тома. По материя последнитъ се разпределятъ: общи науки 5452 тома, философия 234, религия 52, социални 1008, езикознание 43, чисти науки 518, приложни науки 344, изкуства 188, художествена литература 16558, история и география 1783.

По възраст 26180 заематели се разпределятъ на: 0—14 г. — 6921 души, 15—20 г. 9147, отъ 21 год. нагоре 10112, по полъ: 15976 мъже, 10204 жени, по занятие: учен. 16870, студенти 2978, чинов

година не пада градушка“, или „Нашитъ мѣста сж запазени отъ градушка“. Всички тия твърдения сж много относителни. Градушката идва много често тогава и на онова мѣсто, когато и гдето не е очаквана.

Плащаната премия годишно за декаръ засѣта култура е различна въ зависимост отъ културата, но тя е съвършено нищожна. Изчислено е, че обезщетението което ще се получи отъ единъ декаръ посѣвъ, унищоженъ 80 на сто отъ градушка, е далечъ по-големо отколкото премиитъ които ще се плащатъ за единъ декаръ въ продължение на 15 години.

Прочие, земеделски стопани, лозари, градинари, застраховайте посѣвитъ си противъ градушка.

В. Тодоровъ - агрономъ

и търговски служащи 2894, домакини (жени) 1361, свободни професии 997, търговци, занаятчий, работници 586, пенсионери 494. Четената художествена литература се раздѣля на: българска 4489 тома, англо-американска 3501, френска 3323, руска 1494, нѣмска 1298, италианска 328, скандинавска 852, полска 214 и др.

Отъ българскитъ писатели сж четени: Вазовъ 672 пжти, Йовковъ 455, Н. Райновъ 217, Пенчо Славейковъ 126, Л. Каравеловъ 104, Симеонъ Дановски 102, Яворовъ 99, Друмевъ 99, Немировъ 96, Ант. Страшимировъ 86, Елинъ-Пелинъ 81, А. Каралийчевъ 74, Алеко Константиновъ, 69, К. Величковъ 67, П. Карапетровъ 66, Вл. Поляновъ 61, Емилъ Кораловъ 60, Фани Попова Мутафова 56, Христо Ботйовъ 49, К. Петкановъ 49, Цвѣтанъ Минковъ 48, Добринъ Василевъ 40, Ст. Чилингировъ 38, Хр. Смирненски 36, Ранъ Босилекъ 35, Л. Бобевски 35, Симеонъ Андреевъ 33, Т. Г. Влайковъ 31, Ст. Михайловски 30, Михалаки Георгиевъ 30, Калина Малина 37, Ел. Багряна 30, Асенъ Златаровъ 30, Светославъ Минковъ 28 и т. н.

Отъ чуждитъ писатели сж четени: Майнъ-Ридъ 896 пжти, Джекъ Лондонъ 857, Хамсунъ 237, Жюль Вернъ 232, Л. Н. Толстой 224, П. Бурже 202, Достоевски 198, Мопасанъ 194, Е. Уолесъ 193, А. Бордо 187, Е. Зола 163, Шекспиръ 147, Гьоте 145, Гоголь 143, Пушкинъ 139, Сенкевичъ 136, Тургеневъ 125, М. Твенъ 118, Й. Бойеръ 114, Х. К. Андерсенъ 114. Й. П. Якобсенъ 114, Юго, 109, Дикенсъ 102 и т. н.

Най-много четенитъ произведения сж: „Жетварьтъ“ отъ Йовковъ (42) „Дивото Зове“ отъ Дж. Лондонъ (39) „Огнена земя“ отъ Майнъ-Ридъ (38) „Чичовци“ — Ив. Вазовъ (36), „Виктория“ — Хамсунъ (31), Бай-Ганю-Ал. Константиновъ (30) и т. н.

Библиотеката не притежава всички произведения на всички писатели.

Отъ лѣтовници сж прочетени 112 тома. На френски езикъ сж прочетени 228 тома, на нѣмски 106, на английски 92, на руски 91, на арменски 48 и т. н.

Добринъ Василевъ

Първия срокъ за доброволното плащане на общинскитъ данъци

Разликата между първия срокъ за доброволното плащане на държавнитъ данъци и тоя на общинитъ се състои въ това, че докато за държавнитъ данъци срокътъ следва следъ предаването имъ на държавния бирникъ за събиране, за общинскитъ данъци той е винаги 25 февруарий, понеже за — общинскитъ нѣма предаване въ смисълъ на зак. за събиране прѣжитъ данъци и др., нито пъкъ е отъ значение обстоятелството кога е утвърденъ новия бюджетъ за текущата година, още по-повече, че до утвърдението на новия, стария такъвъ е въ сила и данъцитъ се събиратъ по размѣритъ предвидени въ него.

Нѣмскиятъ поетъ Морицъ Хартманъ за Варна

Презъ време на Кримската война нѣмскиятъ поетъ Морицъ Хартманъ е прекаралъ нѣколко месеца въ България като кореспондентъ на „*Kolnische Zeitung*“. Скиталъ е изъ градове и села въ североизточна България и е ималъ възможностъ да се запознае отблизо както съ нашия, тъй и съ турския битъ, да наблюдава условията на политическия, стопанственъ и духовенъ животъ въ нашата страна.

На 24 май той тръгва съ параходъ отъ Цариградъ за Варна. Минава край Бургасъ, но тоя градъ съ нищо не го привлича. На 25 май въ 5 часа следъ обѣдъ Хартманъ пристига въ Варна. Цѣлата околностъ на града е била опустошена отъ турския пълководецъ Омеръ паша и отъ разбойнишки чети. Самиятъ градъ е приличалъ на едно голѣмо село. Той разглежда тоя градъ като военна крепостъ и описва при това неговитѣ кѣщи, улици и махали.

Придружаванъ е билъ отъ единъ турчинъ, Мехмедъ Али ефенди, капитанъ отъ генералния щабъ на Омеръ паша.

Но макаръ и цѣлата околностъ да е била опустошена и градътъ да е приличалъ на едно голѣмо село, Хартманъ все пакъ намира нѣщо интересно и хубаво въ Варна. Изъ улицитѣ той среща най-разнообразни физиономии и облѣкла — турски, гръцки и български; египетскитѣ войски и башибозуцитѣ отъ Мала Азия, които по него време сж се намирали тукъ, сж правели това разнообразие още по-голѣмо. Гдѣто и да се обърнешъ, виждашъ интересни и живописни сцени. Мѣстната картина се допълня отъ множеството биволи, впрегнати предъ най-първобитни кола. Навредъ изъ улицитѣ природата гледа приветно и съ пролѣтна усмивка. Дори отъ най-малкото възвишение се виждатъ синитѣ води на великолепния заливъ и свѣтлото Девненско езеро, чиито води отдѣля отъ морето само една тѣсна зелена ивица. Въ самиятъ градъ тукъ-тамъ, скрити задъ глиненитѣ и дървени хижи, стърчатъ каменни развалини, които напомнятъ за сръдновѣковното минало на Варна. Хартманъ, запознатъ отчасти съ историята на града, разпитва християнитѣ и турцитѣ на кое мѣсто е станала битката между поляцитѣ и турцитѣ въ 1444 год. въ която битка е падналъ Владиславъ, кралъ на Полша и Унгария. Ала никой никакви сведения не е можалъ да му даде.

Цивилизувано е въ Варна само малкото европейско общество, а то се ограничава съ консулитѣ. Тѣ сж възприели съвсемъ характера на консулитѣ отъ Ориента: тукъ тѣ сж всичко — дипломати, търговци, комисионери, пощенски чиновници, сарафи, а донейде и репортьори. Голѣма роля играе австрийскиятъ консулъ, понеже компанията „Lloyd“ му е предоставила търговията, пощата и размѣната на пари. Тая компания съ своя параходъ, който всѣка седмица по веднажъ идва въ Варна, е господаръ на търговията, на града, а може би, и на цѣлата провинция. Тукъ Хартманъ възкличава: каква необикновенна сила би могла да придобие Австрия въ тая земя и води, ако можеше да използва благоприятния моментъ да се затвори за Русия Черно Море!

Следъ това града наводняватъ французи и той взема друга физиономия. Гърцитѣ и армен-

цитѣ гледатъ накриво французитѣ, понеже виждатъ въ тѣхъ опасни конкуренти; ненавиждатъ ги и поради това още, че сж католици. Хартманъ отбелязва, че умразата на гърцитѣ къмъ католицитѣ е много по-голѣма, отколкото умразата на „фанатичнитѣ“ турци къмъ християнитѣ. Въ една църква той намира до пѣвницата единъ камъкъ, на който е билъ издѣлбанъ руския орелъ и подписа на императора Николая.

За впечатленията, шо изнася Хартманъ отъ Варна, можемъ да сѣдимъ още и отъ едно негово стихотворение „*Epistel aus dem Orient*“ (*Bruchstück*), писано въ тоя градъ къмъ края на май. Въ него той изразява своята тѣга на родината и го праща на една своя близка приятелка.

Въ Варна Хартманъ прекарва три дни. Отъ тамъ решава да се отправи за Шуменъ заедно съ единъ италиянски графъ, Фердстори, отъ Флоренция, и неговиятъ слуга Стефано, далматинець. Пѣтницитѣ оставатъ да дирятъ варненския паша, за да искатъ отъ него пощенски коне. Но не го намиратъ въ конака му. Хартманъ описва тоя конакъ: голѣмо двуетажно дървено здание, сръдъ широкъ дворъ; частъ отъ горния етажъ е празна; едни отъ прозорцитѣ на тоя етажъ сж оковани съ дѣски, а други — съвсемъ отворени. Предъ вратата стоятъ двама гавази, които постоянно пушатъ и предлагатъ на гоститѣ да правятъ сжщото. Понеже не намиратъ пашата, пѣтницитѣ сами си наематъ коне и тръгватъ вечерята на 28 май съ талига.

Хартманъ е починалъ на 13 май, 1872 год. въ „*Oberdöbling*“ при Виена.

(Изъ Годишника на Софийския университетъ XII, 1915—1916).

Сѣдебна практика

Отчуждаване на недвижими имоти

Обжалване само оценката определена отъ административната комисия, безъ да се прави възражения противъ самото отчуждаване, е равносилно на съгласие за отчуждението на имота. За това въ тоя случай не е необходимо да се издава решение за провъзгласяване на отчуждението — чл. 16 отъ зак. за отчужд. недвиж. имоти и пр. (Решение № 29 отъ 21 януарий 1938 г. I гр. отд. при Върх. Касацион. Сѣдъ).

Искъ за вреди и загуби срещу наемателъ

Наемателтъ има право да предяви искъ за вреди и загуби срещу наемодателя, ако той не му е предалъ наетия имотъ поради това че имота се е намиралъ въ владението на трето лице. Безъ значение е дали това трето лице е претендирао или не нѣкой свои самостоятелни права върху имота — чл. 341 отъ гражд. сѣдопроизв. (Решение № 537 отъ 14-X 1937 г. III гражд. отд. при Върховн. Касац. Сѣдъ).

Министерство на финансите

Опращане на акцизните глоби, дължими към общините.

Както ви е известно, съгласно чл. 6 от закона за данъчните и други облекчения („Д. в.“ бр. 58-1936 г.), се направиха намаления на глобите наложени по акцизните закони, включително и тия по закон за тютюна. Въпросните облекчения засегнаха еднакво, както глобите присъдени в полза на държавното съкровище, така и тия присъдени в полза на съответните общини, достатъчно бѣ да сѣ на лице условията по чл. 6 от закона за данъчните и други облекчения и глобите да сѣ наложени по акцизните закони, включително тия по закона за тютюна. Така бѣ до 28 юний 1937 год.

Обаче, съгласно законъ за данъчните облекчения на данъкоплатците към общините, обнародвана въ бр. 136 отъ 28 юний 1937 г. на „Д. в.“, се направиха и следните допълнителни облекчения, въ връзка съ наложените акцизни глоби, а именно:

„Чл. 1. — Опращатъ се дължимите към общините лихви и глоби за всички дължими до 31 декември 1936 г. общински данъци“.

Съгласно чл. 166 отъ законъ за акцизните и патентовия сборъ върху питиетата, отмененъ съ законъ за д. п. а. и патентите и чл. 554 отъ последния законъ, изброените въ тѣзи данъци (акцизи) и патентите сѣ отстъпени въ полза на съответните общини. За нарушения на постановленията на казаните закони, относно отстъпените въ полза на общините данъци и патенти, съ постановленията отъ акцизните и данъчните началници сѣ наложени глоби по чл. 132, 135 „б“, 135 „в“, 135 „г“ и др., въ полза на съответните общини. И тия именно глоби се засѣгатъ отъ чл. 1. на законъ за данъч. облекчения на данъкоплатците към общините — „Д. в.“ брой 136 отъ 28. VI. 1937 год. и то при следните условия:

1. Опращатъ се само глобите, а не присъдените въ полза на общините данъци (акцизи) и патенти.

Като се иматъ предъ видъ разпореденията на чл. 161 отъ закона за акцизните и пр. и чл. 551 отъ закона за д. п. а. и патентите, споредъ които акцизите и патентите по тѣзи закони сѣ данъкъ; когато тѣ обаче, сѣ предвидени въ повече отъ единъ размеръ, единиятъ имъ размеръ е данъкъ, а останалите — глоба (наказания), то отъ присъдените суми въ полза на общините единия размеръ на данъка (акциза) и патента ще се събира и внесе на приходъ за общината, а останалите отъ присъдените суми, като глоби, ще се заличаватъ, като опрестени съгласно чл. 1 отъ казаната законъ.

2) Дължимите към общините акцизни глоби (п. 1. отъ настоящето) трѣбва да сѣ присъдени съ наказателни постановления, заповѣди или присъди, влезли въ законна сила до 31 декември 1936 год.

3. Платените до обнародването — 28 юний 1937 г. на въпросния законъ за данъчните облекчения на данъкоплатците към общините („Д. в.“ брой 136/1937 г.) лихви и глоби не се връщатъ.

При това, присъдените неправилно съ влезли въ законна сила постановления глоби въ полза на държавата, вмѣсто въ полза на общината, не се засѣгатъ отъ въпросните облекчения, тъй като

тѣ, макаръ че е следвало да сѣ общински глоби, сѣ присъдени въ полза на държавата и то съ влезли въ законна сила постановления или присъди.

4. Заличаването на глобите, присъдени въ полза на общините, при наличността на условията изброени въ п. п. 1, 2 и 3 отъ настоящето, ще става служебно, безъ да е необходимо осъдените лица да искатъ заличаването на въпросната категория глоби, било устно или писмено, и освенъ това заличаването не е ограничено отъ никакъвъ срокъ, тъй като такъвъ по закона не е предвиденъ. (Окр. №14-А отъ 26. I. 1938 г., до г. г. акц. и данъч. н-ци, кметовете, км. намѣстници и др.)

Наказанието за незаконно добиване на плодовъ спиртъ

Въ отговоръ на рапорта Ви подъ насрещния номеръ, съ който запитвате, наказанието по чл. 383 или по чл. 444 отъ закона за държавните привилегии, акцизите и патентите ли ще се налага, когато е констатирано, че се добива ракия надъ 50° отъ преварка на ракия въ обикновенъ казанъ, съобщава Ви се следното:

Съгласно чл. чл. 98, 100 и 101 отъ закона за д. п. а. и патентите, добиването на плодовъ спиртъ отъ вино или отъ плодови ракии е позволено само въ специални спиртоварници, съ дестилационни апарати, имащи капацитета най-малко 500 л. спиртъ за 24 часа и да сѣ снабдени съ контролни часовници и открити по реда указанъ въ чл. чл. 37 — 44 отъ сѣщия законъ.

Така че, добиването и на ракия съ крепкостъ надъ 50° (плодовъ спиртъ) отъ преварка на плодова ракия въ обикновенъ казанъ е забранено съ наредбата-законъ за д. п. а. и патентите (чл. чл. 98, 100 и 101), макаръ и преварената плодова ракия да е добита отъ редовно измѣрени и описани материали.

Предвидъ на това, за нарушението, предметъ на рапорта Ви подъ насрещния номеръ, а именно — за добиване на ракия съ крепкостъ надъ 50° отъ преварка на плодова ракия на обикновенъ казанъ, следва да се наложи наказанието предвидено въ чл. 383 отъ н-законъ за д. п. а. и патентите.

Въ такъвъ случай, ако собственикътъ на добития плодовъ спиртъ (ракия надъ 50°) отъ преварка на плодови ракии е и собственикъ на обикновения казанъ, въ който е добилъ плодвия спиртъ, прилага се напълно наказанието предвидено въ чл. 383, като се присъжда и конфискация на казана (дестилационната инсталация).

Когато, обаче, собственикътъ на плодвия спиртъ не е собственикъ на казана, т. е. преварването на плодвата ракия е станало въ казанъ на друго лице, въ такъвъ случай собственикътъ на плодвия спиртъ и собственикътъ на казана (дестилационната инсталация) ще се държатъ солидарно отговорни, като акта се състави противъ двамата и имъ се наложи наказанието, предвидено въ чл. 383 отъ наредбата-законъ за д. п. а. и патентите, като се присъжда и конфискация на казана (дестилационната инсталация).

Когато, обаче, плодвиятъ спиртъ (ракия съ крепкостъ надъ 50°) се добива *направо отъ кашии отъ лѣтни плодове, отъ сливи, отъ джибри*

Индустриални заведения

Г-нъ министърът на търговията, промишлеността и труда е утвърдилъ следующитъ решения на индустриалния съветъ.

I. Ще се считатъ за индустриални заведения и ще подпадатъ подъ разпоредбитъ на закона за индустрията:

1. Всички производствени заведения за мебели дърводелски издѣлѣя, които иматъ машини и инсталации на стойностъ надъ 400,000 лв. (безъ стойността на двигателитъ) или двигателъ съ мощностъ надъ 21 конски сили, или по-вече отъ 25 работници.

2. Всички производствени заведения на тухли и керемиди, които иматъ рингова пещъ, или двигателъ съ мощностъ надъ 10 конски сили, или си служатъ съ по-вече отъ 50 работници презъ работния сезонъ.

3. Всички производствени заведения за килими, които си служатъ съ автоматични (не ръчни) станове, независимо отъ инвестирания капиталъ, мощността на двигателитъ и броя на работниците, а също и тия които иматъ само ръчни станове, обаче си служатъ съ по-вече отъ 50 души наети работници.

4. Всички производствени заведения за зеленчукови консерви, независимо отъ размѣра имъ съ изключение на народнитъ работилници за консерви, открити съгласно забележката къмъ чл. 3, точка „а“ на закона за насърчение на градинарството.

5. Всички дестелерии за ароматични масла (розоварни и пр.) независимо отъ размѣра имъ.

Заведенията отъ посоченитъ производства, които съгласно горнитъ решения отъ сега нататкъ ще се считатъ за индустриални, трѣбва да се регистриратъ при общинитъ, чл. 18, ал. IV, отъ закона за индустрията (сведения по образецъ Д) въ срокъ до 1 мартъ 1938-г.

II. Нѣма да се считатъ за индустриални заведения

и не подпадатъ подъ разпоредбитъ на закона за индустрията всички заведения съ даращи (които влачатъ чужди материали срещу заплащане или уемъ), магани и чепкала, какъвто и размѣръ да иматъ.

Регистриранитъ до сега заведения отъ тоя видъ следва да се заличатъ отъ заведенитъ въ общинитъ регистри на индустриалнитъ заведения.

и други прѣсни плодове съ обикновени казани, ще се налага наказанието предвидено въ чл. 444 отъ н.-законъ за д. п. а. и патентитъ (спр. п. 7 отъ окр. № 27430 отъ 8 септемврий 1937 г.), а не това по казания членъ 383 отъ сжщия законъ, който има приложение, както се поясни, въ другъ случай — когато се добива плодовъ спиртъ, (спиртна течностъ надъ 50°) отъ *преварка на вина или на плодови ракии*, вънъ отъ законоустановенитъ спиртоварници и ракиджийници. (Окр. № 32870 27. X. 1937 г. — до г. г. акц. и данъч. н.-ци, общин. кметове и кмет. намѣстници. „Д. в.“ бр. 246 отъ 6. XI. 1937 год.).

Статистика

за учебното дѣло въ Варна поддържано отъ Варненската градска община

1. I-ва срѣдишна прогимназия „Св. Кирилъ“ на ул. 6 Септемврий, има: 10 класни стаи, 890 ученика, 7 учители и 15 учителки;

2. II-ра срѣдишна прогимназия „В. Е. Априловъ“, на ул. „Миладинова“ има: 9 класни стаи, 812 ученици, 5 учители и 15 учителки;

3. I-во основно училище „Св. Климентъ“, на улица „Царъ Борисъ“, има 8 класни стаи, 685 ученици, 7 учители и 8 учителки;

4. II-ро основно училище „Ст. Караджа“ на ул. „Бъкстонъ“ има: 10 класни стаи, 744 ученици, 5 учители и 11 учителки;

5. III-то основно училище „Царъ Симеонъ“ на ул. „Н. Бозвели“ има 15 класни стаи, 1180 ученици, 10 учители и 17 учителки.

6. IV-то основно училище „К. Арабаджиевъ“ на ул. „Дринъ“ има: 10 класни стаи, 899 ученици, 6 учители и 13 учителки;

7. V-то основно училище „Хр. Ботевъ“ въ кварталъ „Аспарухово“ има: 10 класни стаи, 561 ученици, 4 учители и 9 учителки;

8. Първоначално училище „Сулини“ на булевардъ „Сливница“ има: 3 класни стаи, 212 ученици, 1 учителъ и 4 учителки;

9. Първоначално училище „Ц. Борисъ“ на ул. „Шейново“ има: 4 класни стаи, 186 ученици, 2 учители и 2 учителки;

10. Първоначално училище „Надежда“ на улица „Кракра“ и „Вѣнчанъ“ има: 4 класни стаи, 277 ученици, 1 учителъ и 5 учителки;

11. Първоначално училище „Лаврентий“ на площадъ „Лаврентий“ има: 4 класни стаи, 288 ученици, 1 учителъ и 6 учителки;

12. Първоначално училище „Св. Методий“ на ул. „Владиславъ“ има: 5 класни стаи, 230 ученици, 1 учителъ и 5 учителки;

13. Първоначално училище „Св. Ив. Рилски“ на Добришкото шосе има: 4 класни стаи, 217 ученици, 4 учители и 2 учителки.

14. Първоначално училище „От. Паисий“ на улица „Г. Протегеровъ“ има: 4 класни стаи, 305 ученици, 1 учителъ и 6 учителки.

15. Първоначално училище „П. Р. Славейковъ“ на ул. „Нишъ“ и „Оборище“ има: 6 класни стаи, 412 ученици, 2 учители, и 7 учителки.

16. Първоначално училище „Св. Ангеларий“ на ул. „Търново“ има: 4 класни стаи, 189 ученици, 1 учителъ и 3 учителки.

17. Първоначално училище „Св. Сава“ на ул. „Търново“ има: 4 кл. стаи, 254 ученици, 2 учители и 4 учителки.

Или въ всички училища имаме: 114 класни стаи, 8331 ученици, 60 учители и 132 учителки.

Въ настоящия моментъ усилено върви строежа на прогимназията „Митрополитъ Симеонъ“ на пазарния площадъ (която ще има 20 класни стаи) и на основното училище „Йорданъ Йовковъ“ на улицитъ „Славейковъ“ и „Беронъ“ съ 4 кл. стаи.

Съ довършването на тия две сгради, което ще стане непременно презъ настоящия сезонъ, до голѣма степенъ ще се облекчи положението отъ липсата на достатъчно учебни стаи.

Неунищожението на гербовитѣ марки върху фактуритѣ и неправилното имъ унищожение

Общи положения

Въ чл. 61 на закона за гербовия налогъ е казано, че неунищожението на маркитѣ, както и неправилното унищожение на сжщитѣ, се приравнява на необгербване. Книжата въ такъвъ случай се смѣтатъ за необгербвани.

По този начинъ нѣма да бжде грѣшка и ще избѣгнемъ излишно повторение да кажемъ, че за неунищожението на маркитѣ или за неправилното унищожение на сжщитѣ, важатъ правилата и изложението на наказанията за необгербването на фактуритѣ.

Можемъ да минемъ направо на въпроса за начинитѣ на унищожението и да се ограничимъ съ него.

Преди това обаче, ние ще разгледаме кои сж съображенията на законодателя да приравни неунищожението или неправилното унищожение на маркитѣ на необгербване.

Законътъ е строгъ. Макаръ при обгербване и неправилно унищожение фискътъ, както казватъ, да си е взелъ своето, разлика между добросъвѣстни и недобросъвѣстни не се прави и наказанието въ такъвъ случай се налага като че ли въобще нѣма обгербване. За да бжде толкова строгъ законътъ, съображението е следното:

Законътъ, както и неговото основно правило, легнало въ чл. 35, иска фактуритѣ да бждатъ обгербвани въ момента на издаването имъ. Ако обгербването не стане въ момента на издаването, а се отложи за после, мноо естествено е, фактуритѣ ще останатъ въобще необгербвани; така че ако не мине провѣрка, срокътъ за пазенето имъ ще изтече и фискътъ ще загуби правото си. Ако остане фактуритѣ да се обгербватъ при последующия моментъ, този моментъ ще настѣпва само при провѣрка. Тамъ, прочие, дето не се направи провѣрка той нѣма да настѣпи. Фискътъ ще загуби герба. Следователно задължението книжата да се обгербватъ въ единъ опредѣленъ моментъ е създадено по важни фискални съображения. За такъвъ моментъ законътъ е избралъ за фактуритѣ момента на съставянето и издаването. Колко е важно да се спазва този моментъ, се вижда отъ самитѣ фискални съображения, които сж го продиктували. Касае се или да се осигурятъ милионитѣ, които фискътъ очаква отъ този приходоизточникъ или да се загубятъ. Но какъ да се гарантира, че обгербването ще става въ този именно моментъ. Ако можеха да се правятъ провѣрки навсѣкжде чести и постоянни и да се хващатъ нарушителитѣ въ флагрантно нарушение, лесно. Впрочемъ, тогава въобще нѣмаше да има нужда отъ спазването на момента на издаването. Провѣрките, правени повсемѣстно и постоянно, щѣха сами да създадатъ моментъ на обгербването за всички безъ изключение, макаръ и различни. Но, такива провѣрки, толкова чести, повсемѣстни и постоянни, нито сж възможни, нито сж желателни. И, тогава, понеже все пакъ трѣбва да се намѣри начинъ за гарантиране на своевременното обгербване, законътъ минава на друга система. Избирайки за моментъ на обгербването момента на съставянето и издаването на фактурата, той, за да гарантира спазването му, въвежда такива начини за унищо-

жение на маркитѣ, които сж свързани съ момента на издаването или съставянето, така че, ако не сж приложени тия начини, заключението ще е, че маркитѣ сж залепени късно или, ако маркитѣ се залепятъ късно, не ще има редовенъ начинъ за унищожението имъ, които да прикрие извършеното нарушение. Нарушението е консумирано и ще трѣбва така да се нареди, че да може да се прикрие. Тая толкова важна целъ законътъ постига чрезъ начинитѣ на унищожението, поради което той много държи на тѣхъ. За жалостъ законътъ не прави разлика между добросъвѣстни и недобросъвѣстни. Не може да се познае, дали маркитѣ, неправилно унищожени, сж залепени своевременно или сж залепени при слухътъ за предстояща ревизия. Не може да се познае, дали неправилното унищожение се дължи на грѣшка или е резултатъ на неществуващъ другъ начинъ да се унищожатъ едни късно залепени при слухъ за ревизия марки. Ако законътъ направи тая разлика, ще се даде възможностъ на всички, които късно сж залепили маркитѣ, да се оправдаватъ сж грѣшка въ унищожението. При чувството, че могатъ да се оправдаятъ, нѣкои ще държатъ фактуритѣ необгербвани. А при положение, че не могатъ да се правятъ постоянни провѣрки, необгербванитѣ фактури ще останатъ необгербвани и фискътъ ще загуби своето. За това, за да не загуби фискътъ своето, при тая система и при липса на друга наредъ съ недобросъвѣстнитѣ изгарятъ и добросъвѣстнитѣ и трѣбва да се внимава.

Санкция за несвоевременното обгербване на фактуритѣ нѣма. Когато се глобватъ лицата въ случитѣ на късно обгербване на фактуритѣ, наказанието и за гдето фактуритѣ сж издадени необгербвани, но то не е предвидено въ закона като наказание за късно обгербване, а е предвидено като наказание за неправилно унищожение. Късното обгербване се преследва чрезъ преследването на неправилното унищожение. То е, защото правилния редъ на унищожението по начало е такъвъ, че, като се свързва съ самото съставяне на фактурата и съ нейното издаване, начинъ за унищожението на маркитѣ следъ съставянето на фактурата, по общо правило, отъ гледна точка на закона, не съществува. Предвиденитѣ начини за унищожение сж печатъ и пр., които ще разгледаме въ последствие, сж изключения. Тѣ сж само за строго опредѣлени случаи. Въ останалитѣ случаи, по начало, каквото и начинъ да бжде употребенъ, освенъ правилния, които е свързанъ съ самото написание на фактурата, е неправиленъ и означава, че фактурата е обгербвана не въ момента на издаването ѝ, когато е трѣбвало да бжде обгербвана, а въ последствие при надеждата, че, ако не мине провѣрка, може да се спести герба. Ето защо, законътъ държи много на правилния начинъ на обгербване и защо неправилния начинъ той счита за необгербване до тамъ, че за късно обгербване не е предвидилъ специално наказание, а е смѣталъ, че късното обгербване може да се наказва чрезъ наказването на неправилното унищожение. Неправилното унищожение е късно обгербване, а късното обгербване е консумирано необгербване, за това неправилното унищожение се приравнява

на необгербване и за това късното обгербване се наказва чрезъ наказание на неправилното унищожение.

При това положение, неправилното унищожение е просто презумция за късното обгербване.

Всичкиятъ въпросъ е сега, дали тази презумция е *juris et de jure* или само *juris tantum*, допуска ли се доказване на противното, допуска ли се да се доказва, че, въпреки неправилния начинъ на унищожението, марките сж своевременно залепени, или, каквото и да се доказва, презумцията е необорима.

Когато презумцията е оборима, това се казва изрично въ закона. Такъвъ случай имаме напр. по чл. 68 отъ закона за гербовия налогъ. За неозначаване върху преписа съ колко е обгербванъ оригинала последния се смѣта за необгербванъ, но изрично е добавено, че оригиналтътъ се смѣта за необгербванъ само до доказване на противното. Прието е въ случаитъ, когато въ законътъ не е казано изрично, че се допуска доказване на противното, презумцията да се счита за необорима.

Въ случая, понеже за фактуритъ съ неправилно унищожени марки, които се смѣтатъ за необгербвани, фактически за късно обгербвани, не е допуснато изрично да се доказва, че, въпреки неправилното унищожение на марките, фактуритъ сж своевременно обгербвани, следва да се приеме и се приема, че въ тѣзи случаи доказването на противното е недопустимо и че нарушението е наказуемо съ самия фактъ на неправилното унищожение, за да нѣма нужда да се доказва своевременността на обгербването.

Въ нѣкои подобни случаи обаче лицата, които сж попаднали въ подобни нарушения установяватъ съ търговски книги, касови наръжници и пр., че сж купували марките на малки части точно споредъ издаденитъ фактури, че марките не сж купени на веднажъ за цѣлото количество фактури за дълъгъ периодъ отъ време, че марките сж отъ емисията, която е била въ употребление по време издаването на марките, че тия марки по-късно не е било възможно да се намѣрятъ, защото сж замѣнени съ нова емисия и пр., въобще тия лица не се спиратъ предъ необоримостта на презумцията, а съ всички възможни срѣдства и доказателства, стига да иматъ такива, се опитватъ да я оборятъ.

Не можемъ да отречемъ, че има прецеденти подобни възражения да сж правила впечатление въ сжда при обжалване или предъ г. министра на финанситъ при докладъ преди да е издадено постановлението (чл. 73), но не можемъ да дадемъ увѣреността, че тѣ сж допустими по принципъ.

Но, макаръ, по начало, за наказването на лицето за неправилно унищожение на марките да е достатъченъ самия фактъ на неправилното унищожение, въ нѣкои случаи, когато актосъставителтъ може да се добере до данни, че фактуритъ сж късно обгербвани, той не пропуска да се позове на тия данни. Презумцията, че неправилното унищожаване на марките означава късно обгербване, не му прѣчи да засили тая констатация съ даннитъ, които може да събере въ подкрепа на презумцията. Ние виждаме по нѣкои пътъ въ това направление следнитъ случаи на констатации:

1. Че за фактури за минало време, когато сж били въ сила други марки, издателтъ на фактуритъ е употребилъ марки, които сж пуснати въ употребление по-късно. Издателтъ на фактурата,

за да направи това, или не се е сѣтилъ, че марките сж смѣнени, или не е предполагалъ, че провѣрката ще забележи употребата на нови марки¹⁾. За всѣки случай, ако това се забележи, заключението е, че фактуритъ сж късно обгербвани. За това нѣкои въ такива случаи търсятъ стари марки. Но, дали това помага и въ кои случаи, ще видимъ по-късно.

2. Че марките сж унищожени съ почеркъ на лице, което по времеиздаването на фактуритъ не е било на служба въ предприятието. Отъ обстоятелството, че почеркътъ е на лице, което е постъпило по-късно на служба въ предприятието или има служба на пжтникъ, която го прави отсъстващъ отъ предприятието повечето време отъ годината, се вади заключение, че фактуритъ сж обгербвани на веднажъ за дълъгъ периодъ отъ време и че по времеиздаването си сж били необгербвани. Обикновено нѣщо е да се провѣри, чий е почеркътъ и да се искатъ данни за лицето кога е постъпило на служба и каква му е службата.

3. Че фактуритъ за 1937 г., като сж обгербвани презъ мартъ 1938 г. съ унищожени марки съ дата, носятъ за априлъ, за май, юний 1937 и пр. дата, по погрѣшка на ржката, априлъ, май, юний и пр. 1938 г., за месеци следователно още не настъпили. Чудно е, наистина, но отъ много мѣста сме чували, че тѣзи случаи не сж рѣдко явление. Ржката, навикнала презъ 1938 г. да пише 1938, машинално пише 1938 и издава, че фактуритъ отъ 1937 г. сж обгербвани презъ 1938, шомъ, за месеци още не настъпили е поставено 1938 г., когато въ сжщностъ се касае за месеци отъ 1937 г., отдавна минали. Заключението, при повече такива случаи, следва отъ себе си.

4. Че фактуритъ сж обгербвани съ марки отъ по-големии купюри—трѣбвало е да се сложатъ 6 лева марки, 2 X 3 лева напр., а сж сложени 10 лева, 2 X 5 напр. То е, защото марките сж били смѣнени и, като не сж се намѣрили на пазаря отъ съответнитъ купюри, сложени сж каквито сж намѣрени. Признаваме, че това съображение е по-слабо отъ останалитъ, но нѣкои умѣятъ тѣй ловко да използватъ, че то важи не по-малко отъ останалитъ.

5. Че образцитъ отъ фактуритъ, новъ образецъ съ нова рамка, новъ монограмъ и пр. сж доставени по дознание отъ печатаря, отъ книжара, отъ персонала въ предприятието и пр. много по-късно отъ времето, за което се отнасятъ по поственитъ на тѣхъ дати на издаването. Заключението е, че фактуритъ сж издадени късно и следователно, че сж късно обгербвани.

6. Че при справка съ партидната книга на клиентитъ фактурата е издадена на името на едно лице, а продажбата е извършена на друго лице. При писането на фактуритъ на веднажъ за много време, за много продажби, за много лица, въ бързината следъ като се напишатъ фактуритъ за продажбитъ по партидата на дадено лице, при преминаване на партидата на друго лице, не се забелязва, че лицето е друго или пъкъ и да се забележи, ржката пише машинално и фактурата се издава на името на първото лице. Заключение-

¹⁾ Сегашната емисия марки отъ по 1, 3 и 5 лв. сж пуснати въ употребление отъ 15 VII. 1936; тия отъ по 10 лв. и нагоре—отъ I. II. 1937, а препечаткитъ отъ 3 лв. на 1 лв.—отъ I. XII. 1937 г. Тия отъ 1 лв., обаче, доколкото се намиратъ, се употребяватъ и следъ I. XII. 1937 г.

то се налага от само себе си.

7. Че при обгербване на фактури за дълъг период от време и при унищожаване на марките с дата, лицето, като започне да удря щемпела с датата или да я пише на ръка, забравя при фактури от следващи дати, което се вижда от търговските книги, да обърне щемпела и да промъни датата, а продължава машинално да унищожава следващи фактури с предшестваща дата. При множество такива случаи очевидно е, че фактурите с обгербвани късно и че това е единственото обяснение на допуснатата фатална грешка.

Ето по-главните от случаите, на които се позовават актосъставителите и засилват презумцията, че фактурите с обгербвани късно.

Правила за унищожението на марките

Следъ тѣзи предварителни бележки по необходимостта от установени правила за унищожаването на марките, сега минаваме на правилата.

Класическият начинъ на унищожението

Понеже начинътъ за унищожението на марките може да съставлява презумция за късно обгербване, то въпросътъ за начините следва да бѣде обсъденъ отъ тая именно гледна точка. Следва да се предпочитатъ онзи именно начинъ, при който тая презумция би била абсолютно изключена, не само отъ закона, но и отъ всѣкаква възможностъ на действителността. Има случаи, както напр. при унищожението на марките от дружествата съ печать, където тая презумция не е изключена отъ възможностите на действителността, а само отъ закона. Въ останалите случаи, обаче, презумцията не е изключена нито отъ действителността, нито отъ закона. За да нѣма мѣсто за споръ, дали случаятъ е отъ ония, при които презумцията е изключена отъ закона или не, ако въ тия случаи презумцията не е изключена отъ възможностите на действителността, най-добре е да се практикува за унищожение оня начинъ, при които презумцията е еднакво изключена както отъ закона, така и отъ възможностите на действителността.

Класическиятъ начинъ, който отъ тая гледна точка е най-много за предпочитане, при който се изключва всѣкаква презумция за късно обгербване, защото, ако е приложенъ той, такава възможностъ не е съществувала, е начинътъ за унищожението на марките съ текстъ—съ частъ отъ текста.

При този начинъ лицето може да бѣде абсолютно запазено отъ неприятности, защото всѣко предположение за късно обгербване е изключено. Очевидно, за да сж унищожени марките съ текстъ, обгербването е станало при самото написване на фактурата. Отъ приложениятъ начинъ личи, че това обгербване не е могло да стане по-късно.

Но, за да бѣде унищожението на марките съ текстъ класическо, необходимо е да се спазятъ следните условия: текстътъ да бѣде написанъ съ същата ръка до край заедно съ оная частъ отъ него, която е върху марките; двата екземпляра отъ фактурата да сж извадени еднообразно, да сж еднакви и текстътъ, съ който сж унищожени марките върху единия екземпляръ, да фигурира, точно еднаквъ въ другия екземпляръ. Текстътъ до край да е написанъ еднакво съ моливъ, съ машина и

пр. Както е написанъ текста, така да е написана и оная частъ отъ него, който е върху марките. Най-после частта отъ текста, която е върху марките, да не съставлява повторение на нѣкоя частъ отъ останалия текстъ.

Тѣзи сж правилата, които, ако сж спазени, гарантиратъ най-добре спокойствието на издателя на фактурата, че е напълно редовенъ.

Не може да се каже, че при всѣко отклонение отъ тия правила, има нередовностъ, но, има ли отклонение, вѣроятността за нередовностъ е вече голѣма.

1. Нѣкои пишатъ фактурите на машина, а унищожаватъ марките съ частъ отъ текста—словомъ на сумата—съ моливъ.

2. Нѣкои пишатъ фактурите съ моливъ и индиго, а унищожаватъ марките съ частъ отъ текста съ мастило и тая частъ отъ текста не съществува върху другия екземпляръ отъ фактурата.

3. Други, следъ като написватъ фактурата съ пълненъ текстъ унищожаватъ марките съ текстъ, който съставлява повторение на останалия текстъ. Следъ като е написано веднажъ словомъ въ останалия текстъ, марките се унищожаватъ съ полагане върху тѣхъ сумата словомъ за втори пътъ по отношение на останалия текстъ.

4. Трети пъкъ, следъ като сж написали фактурата, залепватъ марките върху текста и върху тѣхъ възпроизвеждатъ същия текстъ, който лежи написанъ подъ тѣхъ преди да сж били залепени марките.

Ето четири случаи на отклонение, всѣки отъ които съставлява по-голѣма или по-малка нередовностъ, така че, при нѣкои отъ тѣхъ, презумцията за късно обгербване, която смѣтахме за изключена, не е изключена. Ние ще ги разгледаме по-отдѣлно.

При първия начинъ отклонението отъ основното правило е несъществено. Двата екземпляра отъ фактурата сж все пакъ еднакви; нищо не значи, че фактурата е записана по единъ начинъ, а довършена по другъ. За това казахме, че не всѣко отклонение отъ правилата на класическия начинъ е фатална нередовностъ. При останалите отклонения, обаче, положението е друго.

При втория начинъ провѣрителътъ се натъква на обстоятелството, че двата екземпляра отъ фактурата не сж еднообразни. Въ първиятъ има нѣщо, което не фигурира въ вториятъ. И, ако при законътъ до 4. II. 1937 г. не бѣше казано, че двата екземпляра трѣбва да бѣдатъ еднообразни, при измѣнението на законътъ отъ 4. II. 1937 г., където въ чл. 51 е казано, че фактурите се написватъ поне въ два еднообразни и еднакво номерирани екземпляри, положението се измѣня. Ако при стария текстъ можеше основателно да се възрази, че не е нарушение разликата въ екземплярите, при новия това мжчно ще се възрази. Нѣма, наистина, наказание специално за това, че екземплярите сж различни, но при различието изниква съмнението за късно обгербване; а, ако се събератъ странични данни, които да го подкрепятъ, съмнението може да се утвърди.

При третия начинъ на отклонение работата е още по-опасна. Провѣрителътъ ще се ръководи отъ това, че марките не сж унищожени правилно, щомъ като сж унищожени съ добавченъ текстъ, махването на който, като повторение, не ще повреди на съдържанието на фактурата.

Този „текстъ“ не е да съставлява неотемлива частъ отъ съдържанието на фактурата, както е ка-

Разяснения по подаването на декларациитѣ

за допълнителния данѣкъ върху общия доходѣ

Какѣ се установява размѣра на приходитѣ за деклариране.

Търси се доходѣтъ добитѣ презѣ изтеклата 1937 г. Това значи, че не се гледа кога е изработенѣ дохода, а кога е полученѣ. Ако е полученѣ презѣ 1937 г. той ще влѣзе въ смѣтката, независимо отѣ това, че е изработенѣ презѣ 1936 г. Обратното, ако доходѣтъ е останалѣ да се получи презѣ 1938 г. той нѣма да влѣзе въ смѣтката, независимо отѣ това, че е изработенѣ презѣ 1937 г.

Когато се търси кои приходи по видове, получени презѣ 1937 г. ще влѣзатѣ въ смѣтката за общия размѣрѣ на дохода, трѣбва да се има предѣ видѣ, че за едни приходи се взима изкуственѣ размѣрѣ. Ние говоримѣ за добитѣ приходѣ. Но въ нѣкои случаи добития приходѣ не е равенѣ на действително реализирания, а на една величина, по-голяма или по-малка отѣ последния, която се получава по изкуственѣ начинѣ. За лица които се облагатѣ напр. по оборотѣ, приходѣтъ имѣ отѣ това занятие нѣма да се вземе по действителния

зано въ окръжно №906 отѣ 24. III. 1930 г., държ. в-кѣ бр. 292 отѣ 28. III. 1930 г. Основателно би се изградилѣ заключението, че фактуритѣ сж обгербвани късно. Но, понеже въ сжщност нѣма наказание за късното обгербване на фактуритѣ, а наказанието е за неправилното унищожение на маркитѣ, провѣрителѣтъ-актосъставителѣ ще разсжжда така: „Подѣ текстѣ се разбира онова, което съставлява пълното съдържание на фактурата, за да бжде тя завършена като такава. Всѣко продължение на текста сѣ повторение на части отѣ него, следѣ като фактурата е завършена, не е текстѣ, а излишна добавка, направена само за да се унищожатѣ маркитѣ, за да се прикрие извършеното нарушение. Следователно маркитѣ не сж унищожени сѣ текстѣ, унищожени сж по начинѣ непредвиденѣ въ закона, следователно, сж унищожени неправилно“. Само че при този начинѣ за лицето евентуаленѣ нарушителѣ все пакѣ сжществува изходѣ. Ако то успѣе да заличи въ текста оная частѣ, по отношение на която частѣта отѣ текста върху маркитѣ, съставлява повторение, работата би се отдала на грѣшка и провѣрителѣтъ ще се види затрудненѣ да приеме, че унищожението на маркитѣ, като нѣма повторение на текста, е нередовно. Ще следва да се търсятѣ вторитѣ екземпляри отѣ фактуритѣ, за да се мине на втория начинѣ за неправилното унищожение сѣ разлика въ екземпляритѣ, но 1) мжно може да се приеме, че фактуритѣ, като не сж еднакви, не сж „еднообразни“, за каквито говори законѣтъ, 2) нѣма наказание за различието, а мжно е да се приеме, че при този именно видѣ различие има неправилно унищожение на маркитѣ и 3) дори да се приеме, че фактуритѣ не сж еднообразни, дори да се приеме, че унищожението на маркитѣ е неправилно, глобата ще се наложи само за заловенитѣ втори екземпляри, а тѣ, поради това, че залавянето имѣ, като сж прѣснати у разни клиенти, е работа мжна, ще бждатѣ обикновено малко.

(Следва)

му размѣрѣ, а ще се намѣри чрезѣ умножение на годишния размѣрѣ на данѣка върху оборота за 1937 г. (платенѣ или дължимѣ) на петѣ. Резултатѣтъ отѣ това умножение дава приходѣтъ, който се има предѣ видѣ при данѣка върху общия доходѣ. Той може да бжде по-голямѣ отѣ действителния, въ действителност може да има загуба, това е безѣ значение — ще се вземе за смѣтката резултата отѣ умножението, както ще се вземе сжщия, макарѣ въ други случаи последниятѣ да е по-малъкѣ отѣ действителния. Въ кой случай се постѣпва така, т. е. сѣ изкуствено установенѣ приходѣ и какѣ се постѣпва така, споредѣ видѣтъ на прихода, това ние ще установимѣ по-натамѣ, когато говоримѣ за установяване размѣра на приходитѣ които ще се взематѣ въ смѣтка. Сега е важно да подчертаемѣ, че лицето ще трѣбва да направи тая смѣтка като не изпуска изѣ предѣ видѣ при нея по видове дори и ония приходоизточници, които му сж дали загуба вмѣсто приходѣ. Защото възможно е, макарѣ да е сѣ загуба отѣ даденѣ приходоизточникѣ, това да не значи, че не подава декларация. Ако приходѣтъ следва да се търси чрезѣ умножаване на данѣка по петѣ, смѣтката може да покаже обратното.

Казахме, следователно, че размѣрѣтъ на приходитѣ се установява споредѣ видѣтъ имѣ.

Следѣ като видѣхме кои видове приходи се взиматѣ предѣ видѣ, сега ще видимѣ споредѣ видѣтъ на прихода какви правила се прилагатѣ за установяване на размѣра имѣ.

1) Приходитѣ отѣ заплати, надници, възнаграждения, пенсии и пр. се взиматѣ въ размѣра имѣ на действително полученото презѣ 1937 год. следѣ спадане на законоустановенитѣ удържки: удържки за пенсии, за общественни осигуровки, за фондѣ „безработни (стажанти)“, временнитѣ процентни удържки и др.

2. Приходитѣ отѣ капитали и ренти — въ размѣра на действително полученото.

3. Приходитѣ отѣ имоти — въ размѣра на действително полученото, но при покрити недвижими имоти следѣ спадане 30 на сто отѣ brutния наемѣ за индустриалнитѣ помѣщения и 25 на сто за всички останали — жилища, магазини, работилници и пр.

4. Приходитѣ на агентитѣ и инкасаторитѣ при застрахователнитѣ и спестовно-строителнитѣ дружества — въ размѣра на brutното имѣ платено възнаграждение намалено сѣ 40 на сто.

5. Приходитѣ на предприемачи, които плащатѣ данѣкъ по чл. 23 — като се умножи на петѣ данѣкъ върху занятието, който сѣответствува на цѣлата стойност на предприятията, изчисленѣ по 100%. Не се гледа действителния данѣкъ върху занятията, платенѣ отѣ предприемача, изчисленѣ по прогресивната таблица въ чл. 24, а се опредѣля единѣ новѣ данѣкъ занятие само за изчислението на данѣка върху общия доходѣ по общѣ процентѣ 10 на хиляда върху цѣлата стойност на предприятието и се умножава на петѣ. Сѣ други думи приходѣтъ въ този случай, за по-проста смѣтка, ще се намира като се умножи цѣлата стойност на предприятието по 5 на сто.

6. Приходитѣ отѣ занятия, които се облагатѣ

по оборотъ или възъ основа на особенитѣ правила (съ изключение на тия по чл. 23, за които важи предшествуващия пунктъ) — като годишния размѣръ на данъка за 1937 г. (платенъ или дължимъ) се умножи на петъ. Въ годишния размѣръ на данъка се включва и данъка за м. декемврий, макаръ че сжщия се внася до 20 януарий следващата година. За умножаване на петъ се взима само данъка безъ врѣхнинитѣ. Тукъ важи онова, което казахме, че не е отъ значение, дали лицето е реализирало по-голяма или по-малка печалба и че може да е реализирало дори загуба, то ще подаде декларация, ако данъка върху занятята, умноженъ на петъ, даде доходъ по-голямъ отъ 80,000 лв. отдѣлно или общо съ другитѣ доходи на сжщото. Въ случаетѣ, когато занятieto е започнато презъ течение на 1937 год. и не е упражнявано презъ цѣлата, както, и когато е прекратено презъ нея и е упражнявано презъ частъ отъ годината, на петъ ще се умножи само данъка отъ започването занятieto до 31 XII, респективно отъ 1 I 1937 до прекратяването на занятieto. Данъкътъ нѣма да се привежда къмъ 12 месеца.

7. Приходитѣ отъ занятия, обложени съ патентъ, ще се взиматъ въ размѣра имъ, установенъ отъ облагателнитѣ инстанции при опредѣлянето на патента за 1937 г. Тукъ приходътъ сжщо не ще отговаря на действителния чистъ приходъ, добитъ презъ 1937 г. но законодательтъ е възприелъ една по-проста система която макаръ и несправедлива, е въ сила. Цѣльта е да нѣма мѣсто за спорове при опредѣляне действителния чистъ приходъ.

Прибавяне къмъ личнитѣ приходи, приходитѣ на членове отъ семейството

Следъ като видѣхме кои приходи по видове се взематъ предъ видъ и следъ като установихме въ какъвъ размѣръ се взиматъ приходитѣ споредъ видътъ имъ, за да установимъ пълния размѣръ на общия доходъ, ще трѣбва къмъ размѣритѣ на отдѣлнитѣ лични приходи да прибавимъ и ония, по видове и по-размѣри, установени по сжщия начинъ, които сж отъ общо стопанство съ останалитѣ членове на семейството, живущи въ сжщото домакинство и които се деклариратъ по декларацията на главата на семейството.

Това е така, защото чл. 47 отъ закона за данъка върху приходитѣ гласи, че всѣки глава на семейството се облага, освенъ за собствения си доходъ, но и още и за дохода на съпругата и на другитѣ членове отъ семейството, които живѣятъ при него. Прави се изключение само когато съпругата и другитѣ членове на семейството иматъ свои лични отдѣлни отъ общото стопанство доходи.

За да има събиране на приходитѣ въ обща декларация, законътъ изисква приходитѣ да сж отъ общо стопанство, а лицата—въ общо домакинство.

Общото домакинство предполага живѣене на едно, подъ общъ покривъ, съвмѣстно хранене, съ общи разходи и пр. Не е мжчно да се различи кога имаме общо домакинство и кога нѣмаме.

Но, има още едно условие. Не е достатъчно доходитѣ да сж отъ общо стопанство и лицата — въ общо домакинство, но, за да се събиратъ доходитѣ, необходимо е още, лицата, които живѣятъ въ общо домакинство и доходитѣ отъ общото стопанство на които ще се събиратъ, да сж членове на едно и сжщо семейство.

Тѣ трѣбва да сж свързани съ кръвно родство помежду си и да образуватъ семейство. Образуватъ семейство баща, майка, синове и дъщери.

Доведенитѣ деца отъ другъ бракъ и роднитѣ внѣтъ отъ брака, макаръ постоянно да живѣятъ въ общото домакинство, не сж членове на семейството. Макаръ да живѣятъ въ общо домакинство и макаръ доходитѣ да сж отъ общо стопанство, доходитѣ имъ нѣма да се включватъ въ общата декларация.

Споредъ окр. № 9584 отъ 1926 г. съдружници братя, ако съставляватъ едно домакинство, то, понеже, като на съдружници, доходътъ имъ е отъ общо стопанство, подлежатъ на облагане по обща декларация. Това становище на окръжното, обаче, неиздържа критика защото братята макаръ да живѣятъ въ общо домакинство, образуватъ две семейства.

Но, отъ това окръжно личи, че доходитѣ отъ общо стопанство имаме не само когато се касае за стопанство въ тѣсенъ смисълъ на думата, но и когато се касае въобщо за обща работа.

Съпругътъ и съпругата иматъ обща кжща. Кжщата е купена на името на двамата. Явява се общо стопанство, имаме общо домакинство, семейството е едно и доходитѣ отъ наемитѣ ще се събератъ въ едно. Сжщото е и когато се касае за доходи отъ обща мелница, за доходи отъ общъ магазинъ и пр.

Приходитѣ, обаче, на съпругата и другитѣ членове на семейството, произходящи отъ лични тѣхни имоти или отъ упражнявано отъ всѣки отъ тѣхъ самостоятелно занятие (бащата търговецъ, майката шапкарка, единъ синъ лѣкаръ, другия учителъ) не се включватъ въ общия семеенъ доходъ.

Ако синътъ лѣкаръ въ нашия примѣръ има отъ своето занятие отдѣлно повече отъ 80,000 лв. доходъ, той ще подаде декларация отъ свое име и ще декларира само личния си доходъ.

При общо домакинство и обща работа, обаче, макаръ синътъ да има отдѣленъ процентъ отъ печалбата, бащата се облага за общото — реш. на Върх. Адм. Сждъ № 397 отъ 26. II. 1932 год.

Най-после трѣбва да кажемъ, че временното отсъствие на съпруга не го лишава отъ качеството му на глава на семейството — реш. на Върх. Адм. Сждъ № 1754 отъ 21. VI. 1933 год.

Приспадането на разходитѣ

Следъ като се установятъ по законитѣ начини приходитѣ по видове и размѣритѣ имъ по всѣки видъ и следъ като къмъ сжщитѣ се прибавятъ установенитѣ по сжщия начинъ приходи на останалитѣ членове на семейството, живущи въ общо домакинство, отъ общо стопанство, следва нова операция: трѣбва да се приспаднатъ нѣкои разходи.

Законътъ не допуска приспадането на всички разходи. Допуска се приспадането само на нѣкои отъ тѣхъ и само тѣ ще се приспаднатъ. Разходитѣ, приспадането на които е допустнато, сж следнитѣ:

а) платенитѣ презъ изтеклата календарна година премии по застраховка за животъ, размѣра на които премии не може да бжде по-голямъ отъ 30,000 лв. годишно. Въ случай на по-голямъ размѣръ, приспадатъ се само 30,000 лв.;

б) платенитѣ презъ изтеклата календарна година държавни прѣки данъци и врѣхнини върху

тѣхъ; платенитѣ презъ сѣщата година патенти за право̀търгуване, производство на тютюнови издѣлия, спиртни питиета, за тѣрговия съ тютюни на листа и всички други косвени данѣци, такси и берии, както и общинскитѣ данѣци, такси и берии и пр., но само ония отъ тия данѣци, такси, берии, патенти и пр., които сѣ документирани и които по естеството си сѣ въ връзка съ приходитѣ, посочени за облагане съ допълнителния данѣкъ върху общия доходъ. Когато, обаче, се касае до доходи, добити отъ участие въ събирателно или командитно д-во относно спадането на съответната частъ отъ платения данѣкъ занятие (патентъ, оборотъ или по особенитѣ правила) отъ съдружието като разходъ на отдѣлния съдружникъ върхосътъ е споренъ. Нѣкои отъ компетентнитѣ лица при м-вото на финанситѣ изказватъ мнение, че при облагането съ допълнителенъ данѣкъ върху общия доходъ на членове на събирателни и командитни дружества следва да се приспадатъ само личнитѣ данѣци на облагаемитѣ лица, а не и съответната частъ отъ данѣка на събирателното или командитното дружество, защото това сѣ данѣци на различни данѣкоплатци. До колкото знаемъ, по този въпросъ още нѣма решение на Върх. адм. сѣдъ, съ което да се даде мѣродавно официално тълкувание;

в) сумитѣ, изразходвани за дарения и благотворителностъ на дружествата и фондациитѣ, споменати въ чл. 2 п. 1 на наредба-законъ, а именно: просвѣтни, културни, благотворителни, спортни, професионални и др. дружества и фондации, ако тѣ сѣ създадени по силата на специални закони или иматъ устави, правилници или учредителни актове, одобрени отъ съответната административна или сѣдебна властъ, ако не раздаватъ печалби на членоветѣ си подъ каквато и да било форма и ако, при ликвидация, споредъ уставитѣ, правилницитѣ и пр., предаватъ имуществата си за целитѣ, за които сѣ били създадени.

Въ всички тия случаи по п. „а“, „б“ и „в“ разходитѣ се приспадатъ, щомъ сѣ направени и документирани, независимо отъ това, че при съответния приходъ сѣ спаднати 30% или 25% (при наемитѣ), 40% (при brutнитѣ възнаграждения на агентитѣ и инкасаторитѣ), както и независимо отъ това, че се касае за лица, обложени по оборотъ или съ патентъ. Когато говорѣхме за размѣрътъ на тия приходи, ние казахме, че размѣрътъ се взима следъ приспадане на глобалнитѣ проценти или законоустановенитѣ удръжки. Сега казваме, че независимо отъ това, се приспадатъ и разходитѣ. Така напр. при наемитѣ, независимо отъ необлагаемитѣ 25% или 30% (за лихви, амортизации, ремонти и пр.), отъ brutния приходъ ще се спаднатъ и разходитѣ по п. „а“, „б“ и „в“, т. е. платенитѣ презъ изтеклата календарна година премии за застраховка за животъ (премии до 30,000 лв.), платенитѣ държавни и общински данѣци, такси и берии, включително и данѣка върху наемитѣ и врѣхнинитѣ върху него. Сѣщото е и въ останалитѣ случаи. Платенитѣ презъ изтеклата календарна година държавни и общински данѣци, включително платения данѣкъ върху оборота съ врѣхнинитѣ, такси, берии и пр., ще се спадатъ и въ случаитѣ, когато облагаемиятъ доходъ е установенъ по реда, предвиденъ въ чл. 61, т. е., когато доходитѣ сѣ установени за занятията, обложени съ патентъ, на базата на предполагаемия чистъ приходъ, върху

който е определенъ патента и за облагаемитѣ по оборота и специалнитѣ правила — на базата на умножението на данѣка за 1937 год. по петъ.

Приспадането на 18,000 лв. необлагаеми за всѣко вѣнчило

Има да спремъ на още едно приспадане. Преди да се заключи трѣбва ли да се подаде декларация или не, т. е. преди да се установи окончателно доходѣтъ подъ или надъ 80,000 е, трѣбва да се види още, не подлежатъ ли на спадане 18,000 лв. за всѣко вѣнчило; ако подлежатъ на спадане, да се спаднатъ и тѣ.

При облагането на доходитѣ, които произхождатъ отъ общо стопанство, въ случаитѣ, когато въ домакинството влизатъ женени членове на семейството, които участвуватъ въ общото стопанство съ труда си, отъ общия доходъ на главата на семейството се приспадатъ като наоблагаеми по 18,000 лв. за всѣко вѣнчило.

Нека дадемъ единъ примѣръ. Бащата и синоветѣ притежаватъ мелница и я експлоатиратъ заедно. Мелницата представлява за тѣхъ общо стопанство. Бащата и синоветѣ живѣятъ въ общо домакинство. По този начинъ доходитѣ отъ мелницата ще се деклариратъ по общата декларация отъ името на бащата — глава на семейство. Но, понеже синоветѣ сѣ женени, то за всѣко вѣнчило — ще се спаднатъ отъ общия доходъ по 18,000 лв. Ако, следъ спадането на тия 18,000 лв. или за три вѣнчила — 45,000, доходѣтъ остане надъ 80,000 лв., ще се подаде декларация; въ противенъ случай нѣма да се подава декларация.

Подаване на декларация при съдружия

Всичко до тукъ казано важи и при лица съдружници. Но въпросѣтъ за съдружницитѣ е малко по-особенъ и заслужава да бѣде отбелязанъ отдѣлно.

Данѣкътъ върху общия доходъ засѣга само физически лица. Дружествата не се облагатъ съ този данѣкъ. За това, докато съ данѣкъ върху занятията се облагатъ самитѣ съдружия, съ данѣкъ върху общия доходъ се облагатъ съдружницитѣ. Това се отнася за следнитѣ видове съдружия: за събирателнитѣ дружества и за командитнитѣ дружества безъ акции. Въ тия случаи доходѣтъ на съдружието се дѣли между съдружницитѣ споредъ участието имъ въ капитала и всѣки се облага за себе си. Ако неговата частъ отдѣлно или заедно съ другитѣ му, лични, семейни или отъ други участие доходи надвишава 80,000 лв., подава декларация. Въ случай че общия му чистъ доходъ не надвишава 80,000 лв., не подава декларация, макаръ че доходѣтъ на съдружието е надъ 80,000 лв. За всѣки съдружникъ отдѣлно се спадатъ по 80,000 лв. необлагаеми.

До тукъ нищо особено. То е по стария законъ. Особеното по новия законъ се явява при съдружия, обложени съ патентъ или по оборотъ. Не се гледа действително реализирания приходъ — балансовия резултатъ. Взима се прихода, изчисленъ по изкуственъ начинъ, както е пояснено на стр. 13. Следъ това при събирателно дружество, обложено за занятieto си съ патентъ върху предполагаемъ чистъ приходъ 160,000 лв., цифрата на така установения за патента доходъ, ще се раздѣли на броя на съдружницитѣ. Прихода на всѣки единъ ще се

Патентъ — данъкъ занятие за 1938 и 1939 г.

Ревизия на патентитъ

Влѣзлиятъ въ законна сила патентъ може да бѣде ревизиранъ:

а) когато се установи, че сѣ допустнати явни фактически грѣшки.

б) когато единъ и сѣщи приходъ е обложенъ втори пѣтъ на едно и сѣщо лице или на повече лица.

Ревизията се допуска, ако отъ влизането на данъка въ сила не сѣ изтекли повече отъ три години. Ревизията се извършва отъ данъчния началникъ, когато се касае за данъкъ до 15,000 лева включително и отъ областния данъченъ началникъ (въ Софийското градско нанѣчно управление отъ градския данъченъ началникъ), когато данъка е надъ 15,000 лева.

Допуска се ревизия на влѣзълъ въ законна сила патентъ въ полза на държавата и въ случаитъ, когато се установятъ укрити или недеklarирани приходи, при условие, че установяването на укрититъ приходи е станало въ три години следъ като е изтекла календарната година, презъ която е станало укриването. Ревизията се извършва отъ първоначалната комисия по писменъ докладъ на данъчния началникъ, основанъ на даннитъ, събрани отъ лицето, което е констатирало укрититъ приходи. Самото укриване трѣбва да бѣде установено съ актъ. Решението на първоначалната комисия, съ която се допуска ревизията на патента, поради укрити или недеklarирани приходи, се обжалва предъ контролната комисия по общия редъ, т. е. въ 14. дневенъ срокъ и следъ като въ сѣщия срокъ се внесе $\frac{1}{2}$ отъ опредѣления отъ първоначалната комисия патентъ. Решението на контролната комисия за ревизиранъ патентъ надъ 4,000 лв. може да се обжалва по касационенъ редъ предъ Върх. Админ. Сѣдъ.

Събиране на патента

Патента се плаща въ сроковетъ за доброволното плащане на прѣвитъ данѣци, а именно първата третинка до 25. II., втората до 25. VI. и третата до 25. X., но следъ като окончателно опредѣления му размѣръ е билъ съобщенъ на данѣкоплатеца. За предаденитъ на бирницитъ за събиране патенти, данѣкоплатцитъ се предупреждаватъ: а) съ общо обявление, когато има общо предаване за всички данѣкоплатци, и б) съ лично писмено

опредѣли отъ онова, което се получава при дѣленieto. Това е при равно участие. При различно участие, прихода ще се уснаноу пропорционално на участието. Принципитъ, обаче, е сѣщия. Сѣщото е и при съдружие обложено по оборота. Платениятъ или дължимъ отъ него данъкъ за 1937 г. се умножава на петъ. Не е важно какъвъ е балансовия резултатъ. Приходътъ ще бѣде онзи, който се получи при умножението. Следъ това този приходъ се разпредѣля пропорционално на участието на всѣки единъ въ капитала. Не е важно, че съдружието е загубило, че съдружникътъ, вмѣсто да е изтеглилъ, внесълъ е срещу загубата. Но не е важно и обратното — че е спечелилъ повече. Декларирането става по казания начинъ въ всички случаи.

съобщение, когато се предаватъ патентитъ на отдѣлни лица.

Патентътъ за 1938 год. ще бѣде изплащанъ доброволно по $\frac{1}{2}$ часть до 25. II., 25. VI. и 25. X. 1938 год., въ случай че облагателнитъ инстанции успѣятъ да опредѣлятъ окончателния му размѣръ и да го предадатъ на бирницитъ за събиране до 1. II. 1938 год. Въ случай че окончателния размѣръ на патента за 1938 год. бѣде предаденъ за събиране следъ 25. II. 1938 год. първата третинка ще се плаща доброволно до 25. VI., втората до 25. X. 1938 г., а третата до 25. II. 1939 год.

Понеже патентътъ е отъ така нареченитъ обложни прѣки данѣци, съ предварително опредѣленъ годишенъ облогъ, той може да се предплаща и следователно, който данѣкоплатецъ го предплати изцѣло въ първия срокъ за доброволното му плащане, ще получи 10% намаление.

Патентътъ се събира съ 5% върхнина за смѣтка на слѣтия фондъ „обществени бедствия“, която върхнинина се внася въ приходъ на държавния бюджетъ, но по специаленъ приходенъ параграфъ. Когато годишния размѣръ на патента на даденъ данѣкоплатецъ е надъ 700 лева, върху него се събира и 5% допълнителенъ пѣтенъ данъкъ, който се внася въ приходъ на фонда „Общински пѣтища“.

Неплатениятъ въ сроковетъ за доброволно плащане патентъ се събира съ 1% месечна лихва, която се внася само на държавенъ приходъ, безъ да се даватъ отъ нея части за общината и разнитъ фондове.

Патентътъ се събира отъ държавнитъ бирници срещу квитанция или срещу вписване въ данъчната книжка на данѣкоплатеца. Съ събирането на патента могатъ да бѣдатъ натоварени и данъчнитъ агенти, въ който случай за получената сума тѣ издаватъ квитанция. Данѣкоплатцитъ не трѣбва да внасятъ суми срещу дължимия патентъ на бирника безъ квитанция или безъ надлежно вписване на събраната сума въ данъчната имъ книжка. Бѣлата разписка, която евентуално може да му бѣде издадена (каквито случай въ миналото за съжаление се срещатъ,) не е документъ, съ който се доказва плащането на данъка. Ето защо данѣкоплатцитъ не трѣбва въ никои случай да даватъ пари срещу бѣла разписка. Патентътъ може да се плаща и чрезъ пощенска чекова служба, въ който случай разписката, издадена отъ последната, служи на данѣкоплатеца като документъ, че си е платилъ патента.

Прекратяване на патента при напускане на занятието

При напускане на занятието патента се прекратява по писмена молба на заинтересования данѣкоплатецъ съответно на наследницитъ му въ случай, че данѣкоплатецътъ е починалъ, отъ началото на четиримесечието, което е следъ прекратяването на занятието.

Заявлението за прекратяване на занятието трѣбва да бѣде подадено въ 30-дневенъ срокъ следъ като е било прекратено занятието. Въ случай, че заявлението не бѣде подадено въ този срокъ, патента пакъ ще се намали отъ началото

ТАРИФА за таксите за смет

1. Годишна такса за изхвърляне сметта от жилищата и другите помещения и дворища, включително тя на индустриалните предприятия, върху данъчната оценка на имотите (местата и постройките), които се включват във следните граници: източно от канала, ул. Трапезица, ул. Ан. Желъзковъ, ул. Смолянъ, Канала, ул. Бръгалница, ул. Ц. Освободителъ, ул. Прилепъ, ул. Струга по канала, ул. Добричко шосе, ул. Дамаскините ул. Грамада, ул. Доброволци, ул. Кн. Черкасски, до бръга до езерото, по бръга на езерото и канала, до морето, а също цълото преградие Аспарухово, включително Карантината и Св. Константинъ по 2%.

2. Новопостроената сграда се облага съ такса за смет от началото на следующото полугодие след построяването ѝ.

3. Съборената сграда се освобождава от такса за смет от началото на следующото полугодие, след като е заявилъ собственика за събарянето, или след като е констатирано това от комисията по закона за данъка върху сградите.

Забележка I: Праздните места и необитаемите имоти (макаръ и презъ цълата година), не се освобождават от такса.

Забележка II: Отпадъците от фабриките и горивото от индустриалните и занаятчийски заведения не се изхвърлят от общинската сметоносна служба.

Забележка III: Освобождават се от тая такса всички сгради, покровителствувани от някои специални закони, сградите на църквите и на молитствените домове, въ които се извършва Богослужение и училищата.

на четиримесечieto, което иде следъ напускане на занятието, но лицето което е тръбвало да подаде заявлението, се наказва съ глоба от 100 до 1,000 лв.

Санкции за неплащането на патента въ срокъ

Независимо от лихвата 1 % месечно, която се плаща за неплатения въ срокъ патентъ, щомъ като закъснълата частъ не е внесена до три месеца следъ като е изтекълъ срока за доброволното ѝ плащане, данъчната властъ може да пристъпи къмъ затваряне на работилниците, магазините, складовете, канторите и помещенията, където се упражнява занятието. Едновременно съ това тя поисква отъ съответната властъ да забрани на лицето да упражнява занятието си, докато не изплати закъснелите части отъ патента си.

Акцизъ върху билетите за вечеринки на професионалните организации.

Продажната цена на входните билети за музикално-танцувалните вечеринки и забави, устройвани отъ поддъленията на Съюза на търговците въ България, на Българския занаятчийски съюзъ, на Българския работнически съюзъ и на земеделско-стопанските задруги въ България, не подлежи на облагане съ акцизъ, на основание чл. 275 п. „е“ отъ зак. за д. п. а. и патентите, само когато те се изнасятъ отъ членовете на сжитите поддъленията и приходите отъ въпросните вечеринки и забави постъпватъ по реда и за целите на поддълението, съобразно съ устава на съответния съюзъ, утвърденъ отъ М-то на т. п. и труда и когато, разбира се, поддълението съществува: а) съобразно закона за работническите професионални организации, б) съобразно съ закона за търговските организации, в) съобразно съ закона за земеделско-стопанските задруги, г) съобразно съ закона за занаятчийските организации и съобразно съответните имъ устави.

При въпросните вечеринки и забави устройвани при казаните условия, по изключение могатъ да взематъ участие и отделни български артисти и цъли български театрални трупи (чл. 275 ал. III на закона за държавните привилегии, акцизите и патентите).

Разрешение за носене огнестрелно оръжие

Притежаването на ловенъ билетъ не освобождава лицето отъ снабдяване съ разрешение за носене на огнестрелно оръжие — чл. 30 отъ закона за огранич. престъпленията противъ личната и обществена безопасност. (Решение № 711 отъ 25 IX 1937 г. II наказ. отд. при Върхов. Касац. Сждъ).

*

За условното осъждане

Изразътъ „осъждането се счита нестално“ се отнася до непривеждането на присъдата въ изпълнение, следъ като съ изменили три години, безъ подсъдимиятъ да е билъ осъжданъ за ново престъпление отъ общъ характеръ. Следователно наказанието, а не осъждането се заличава — чл. 1 ал. II отъ закона за условното осъждане. (Решение № 61 отъ 27 I 1938 г. II наказ. отд. при Върхов. Касац. Сждъ).

Отглеждане кжщни цвѣтя

Колкото е вѣрно, че музиката облагородява душата на човѣка, не по малко е вѣрно, че това облагородяване, добива една сжщинска финность, подь влиянието на красивитѣ цвѣтя и тѣхния опияняващъ мирисъ.

Кжща въ която, за отглеждане на цвѣтята, се полага повечко внимание, е кжща на радоститѣ.

Вѣпрѣки недостатѣчния въздухъ и свѣтлина, ако положимъ съответнитѣ грижи, бихме могли да отгледваме по домоветѣ доста много цвѣтя.

Преди всичко прѣстѣта трѣбва да бжде добра-традинска, смѣсена съ черноземъ. Тя трѣбва оть време на време да се поразкопава отгоре леко, за да стане по-рохкава и по-пропускаема за водата. Прѣстѣта се подновява всѣка пролѣтъ и ако е необходимо, цвѣтята се премѣстватъ въ по-голяма саксия. Поливатъ се въ опредѣлено време, когато е нужно, което лесно може да се провѣри съ ржка — до като прѣстѣта е влажна излишно е да се поливатъ. За поливане водата трѣбва да има приблизителната температура на стаята въ която сж поставени цвѣтята. Въ чинийката за саксията не трѣбва да остава вода, защото тя пречи да прониква въздуха и причинява загниване на коренитѣ. Препорѣчва се върху чинийката да се поставятъ две прѣчки и тогава да се слага саксията. Цвѣтята се провѣтрятъ при меко хубаво време, като се отварятъ прозорцитѣ или се изнасятъ на вѣнъ, но никога на силно слънце особено презъ лѣтото. Прахътъ трѣбва редовно да се чисти, тъй като той запушва поритѣ, чрезъ които става обмѣната на разнитѣ имъ вещества съ въздуха; нѣжнитѣ и мѣкнести листа се изчистватъ съ прѣскачка, а гладкитѣ и твърди листа се избърсватъ всѣки два три деня съ чиста кърпа и добре е да се изцежда гжба напоена съ вода.

Цвѣтята се поставятъ близо до прозореца но не на силно слънце и трѣбва често да се обръщатъ, за да се избѣгне несиметричното одѣлжаване и извиване на клончетата имъ къмъ прозореца. Папратитѣ и изобщо всички бегонии се нуждаятъ оть слаба свѣтлина, така че тѣ се поставятъ кждето и да е въ стаята. Всѣко цвѣте трѣбва да бжде поставено въ съответна за него температура: но преди всичко трѣбва да се избѣгва силната промѣна на температурата и въздушнитѣ течения.

Най-пригодни цвѣтя за въ кжщи сж тѣзи, чийто листа сж гладки; твърди и тъмно-зелени; тѣ сж по-малко чувствителни къмъ нѣзгодитѣ, чистятъ се лесно и понасятъ повече оть другитѣ липсата на вода и въздухъ, защото изпарението имъ е слабо. Папратитѣ и планинскитѣ растения сж измежду най-издържливитѣ.

Гледжосани саксии да се избѣгватъ, защото глечѣта не допускатъ никаква обмѣна на въздуха, когато обратното, негледжосанитѣ саксии иматъ много пори, които напълно позволяватъ това.

Особено внимание трѣбва да се обръща, щото дупката върху дъното на саксията да бжде всѣкога отворена за да може да се изтича излишната вода и да дава достѣпъ на чистъ въздухъ.

Изкуствена храна за цвѣтята

5 гр. амониевъ сулфатъ, 5 гр. натриевъ фосфатъ, 5 гр. калиева силтра и 5 гр. желѣзенъ сулфатъ (Всичко това се получава оть всѣка аптека или

дрогерия) срещу нищожната сума 3-4 лева.

Отъ тази смѣсь се взема на върха на единъ ножъ (около 1 гр.) и се разтваря въ 1 литъръ вода. Съ тази вода се поливатъ саксиятѣ единъ пѣтъ, или най-много два пѣти седмично.

Черупки оть яйца, стрити и запазени въ вода, служатъ като добъръ варовитѣ торъ за цвѣтята.

Запазване за дълго време влагата на саксиятѣ

Когато ни се наложи да отпътуваме за дълго и не можемъ да оставимъ никого у дома, тогава, за да запазимъ цвѣтята си оть засѣхване, постѣпваме по следующия начинъ: поливаме въ една вана или другъ сѣдъ вода на височина 7—8 с. м.; туряме вжтре саксиятѣ съ цвѣтята; потапяме въ водата тънки ленени парцали, като слагаме единия имъ край върху прѣстѣта въ саксията. По тоя начинъ влагата се смучи оть парцалитѣ и се пренася върху прѣстѣта.

Унищожаване вредителитѣ на цвѣтята

а) Дѣждовнитѣ червеи. Ако забележимъ въ подложкитѣ на саксиятѣ малки изкривени купчинки прѣстѣ, това е сигуренъ признакъ, че въ саксията има дѣждовни червеи. За да отстранимъ тия опасни вредители, сваряваме 2-3 кгр. кестени въ 4-5 литри вода и следъ като истине тая вода поливаме цвѣтята. Не следъ дълго червеитѣ се показватъ на повърхността и лесно могатъ да се махнатъ.

б) Цвѣтята, които се държатъ въ стайтѣ често биватъ нападнати оть тѣй наречената цвѣтна въшка. Избавянето оть този паразитъ става, като се напрѣска растението съ извара, която се получава оть изваряването на 100 гр. касиево дърво съ 1 литъръ вода.

По нѣкога палмитѣ, фикуситѣ и др. биватъ нападнати оть бѣлата въшка — единъ кърмѣзовъ червей; женскитѣ и яйцата имъ сж обвити съ бѣли влакнѣца, тѣ се унищожаватъ като се намажатъ стеблата съ спиртъ за горене.

Питейна търговия въ заваренитѣ питейни заведения до молитвени домове и др.

Съ привилегията по чл. 326, ал. III и за въ бждаще да се извършва питейна търговия на дребно въ питейни заведения, макаръ и да се намиратъ на разстояние 50 м. и по-малко оть училища, молитвени домове и казарми — се ползватъ ония заварени питейни заведения, заварени и оть зак. за акцизитѣ и пр. оть 1924 г. които при режима на чл. 111 оть закона за акцизитѣ и пр. (1924 г.) не сж загубили, по изложенитѣ въ сжщия членъ причини, правото да се упражнява въ тѣхъ питейна търговия — чл. 326, ал. III оть зак. за държав. привилегии, акцизитѣ и пр. (Решение № 77 оть 21 II 1938 г. I отд. дѣлоотмѣна № 146/1937 г. при Върхов. Адм. Сѣдъ)

